

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål D

Vil ministeren redegøre for årsagerne til den fortsatte stigning i antallet af udsættelser, og herunder hvilke initiativer han vil tage for at hjælpe de mange mennesker, der udsættes af deres boliger?

Svar:

Jeg vil starte med en glædelig nyhed. Den nyeste statistik fra Domstolsstyrelsen viser, at antallet af lejere, som bliver sat ud, faktisk er faldet en smule. I første halvdel af 2011 var der cirka 2 procent færre udsættelser end der var i første halvdel af 2010.

Det betyder ikke, at problemet er løst. Siden 2002 er antallet af udsættelser steget år for år, og ligger nu på et alt for højt niveau. Der er alt for mange lejere, der mister grebet om deres økonomi og bliver sat ud.

Desuden må vi ikke overfortolke det lille fald, som er sket i første halvår af 2011. Vi kan *ikke* konkludere, at kurven er knækket. Der har også tidligere været enkelte halvår med fald i antallet af udsættelser.

Man kan spørge, hvorfor vi i perioden fra 2002 til 2010 har oplevet mere end en fordobling af antallet af lejere, der bliver sat ud.

Lav indkomst og fattigdom spiller helt sikkert en rolle. Den stigende arbejdsløshed er en anden forklaring på de seneste års stigning i antallet af udsættelser. Og derfor er regeringens beskæftigelsesfremmende initiativer og bestræbelser på *også* at få de *svageste* unge i uddannelse vigtige elementer i bestræbelserne på at undgå udsættelser.

Jeg tror imidlertid også, at vi bliver nødt til at erkende, at der findes flere forklaringer på, at lejere i nogle tilfælde kommer i huslejerestance og ender med at miste deres bolig. Udsættelser *er* et komplekst problem.

I 2008 gennemførte SFI for det daværende Socialministerium en undersøgelse, som viste, at årsagen til udsættelser skal findes i en kombination af lav indkomst, lavt rådighedsbeløb, stor gæld og at en stor del af indkomsten bruges på husleje.

Dertil kommer tab af job, psykiske lidelser, misbrugsproblemer, ændringer af familiemæssige forhold og endelig manglende evne til at styre sin private økonomi.

At problemet med udsættelser er komplekst, betyder også, at der ikke findes en simpel løsning. Tværtimod skal der sættes ind på mange fronter for at få nedbragt antallet af udsættelser.

En udsættelse af boligen har meget store menneskelige omkostninger, hvorfor især udsættelser af børnefamilier bør undgås.

Der er allerede igangsat flere forskellige indsatser, men tydeligvis uden at det er lykkedes at vende udviklingen i antallet af udsættelser.

Noget af det, jeg tror, vil kunne hjælpe udsættelsestruede lejere, er den personlige og opsøgende rådgivning, der blev igangsat tidligere i år. Af satspuljen for 2012 er der afsat yderligere 40 mio. kr. over 4 år til igangsættelse af endnu flere forsøg.

Jeg er overbevist om, at vi kan opnå resultater med disse forsøg. Udsættelsestruede lejere kan være svære at få kontakt til. Tingene kan være vokset lejerens over hovedet, og her kan en rådgiver, der står og tilbyder sin hjælp, være det, som lejerens har brug for. Rådgiveren kan hjælpe med at rydde op i tingene og skabe en overskuelig hverdag.

Rådgiverens vigtigste opgave er naturligvis at understrege vigtigheden af, at huslejen betales før noget andet. Derudover vil rådgiveren kunne hjælpe med at checke, om lejerens får den boligstøtte, lejerens er berettiget til. Har lejerens gæld, kan der være behov for at se på, om der ikke er mulighed for eventuelt at aftale en lempeligere afvikling af denne, end den aftalte.

Rådgivning løser imidlertid ikke alle problemer. Der er nogle grupper her i landet, som ikke har meget at gøre godt med, og hvor det kan være svært at få pengene til at række til det hele. Derfor har regeringen i det netop fremsatte forslag til ny finanslov lagt op til, at "fattigdomsydelserne" afskaffes.

Vi ved fra SFI-rapporten fra 2008, at lejere, der er sat ud af deres bolig, har en væsentlig lavere disponibel indkomst end lejere generelt, og at lav indkomst øger risikoen for at blive sat ud af boligen. En afskaffelse af fattigdomsydelserne vil ikke løse alle problemer, men vil være et skridt på vejen.

I Københavns Kommune gør man et stort arbejde for at nedbringe antallet af lejere, der sættes ud af boligen, fordi huslejen ikke er betalt. Spørgsmålet til beskæftigelsesministeren, om hvorvidt sanktionering i kontanthjælpen øger risikoen for, at en lejer sættes ud af boligen, udspringer netop af dette arbejde, idet man i kommunen mener at have konstateret, at der kan være en sådan sammenhæng. Som beskæftigelsesministeren netop har været inde på, er det en problemstilling, man vil se på.

Selv om vi med rådgivning kan nå et stykke ad vejen, mener jeg, at vi endnu en gang må overveje, om der ikke kan findes en mulighed for at sikre huslejebetalingen.

Kommunerne har allerede i dag i forhold til kontanthjælpsmodtagere og andre grupper på overførselsindkomst mulighed for i visse tilfælde at træffe afgørelse om administration, således at kommunen sørger for, at huslejen betales. I andre tilfælde indgår kommunen en frivillig aftale med borgeren om kommunens administration af huslejebetalingen.

Det er imidlertid ikke kun borgere på overførselsindkomster, der sættes ud af boligen. Knap 40 pct. af udsatte lejere er lønmodtagere. Som et forsøg på at finde en løsning, som kan omfatte såvel lønmodtagere som andre grupper, ved jeg, at den tidligere regering overvejede at fremme anvendelsen af PBS eller Nets, som det nu hedder, til overførsel af huslejen. I dette arbejde stødte man imidlertid på forskellige knaster, bl.a. at ikke alle borgere kan få en nemkonto eller få etableret mulighed for at anvende Nets. Herudover er det et problem, at huslejebetalingen typisk først skal ske nogle dage efter, at indkomsten er udbetalt til borgeren.

I dag har lejeren 3 dage, inden for hvilke rettidig betaling af husleje kan ske. Disse 3 dage medvirker imidlertid til, at der går et antal dage fra indkomsten går ind på kontoen til huslejen skal betales. Nogle lejere når desværre at bruge så mange penge, at huslejen ikke altid kan betales. For at mindske risikoen for det, kunne man overveje at ændre rettidig betaling af husleje fra den 4. i måneden til den 1.

Jeg har umiddelbart svært ved at se, at der kan være særligt tungtvejende grunde til at afvise et sådant forslag, men det er naturligvis noget, som grundigt skal overvejes.

Så er der børnefamilierne. I de udsættelsessager, hvor der er børn i husstanden, inddrages kommunerne altid. Modtager kommunen underretning om, at en børnefamilie er i risiko for at blive sat ud af boligen, kan jeg kun endnu en gang opfordre kommunerne til at være sig deres ansvar bevidst. Mange af disse sager kan finde en løsning, og det er nødvendigt, at kommunerne gør en indsats for at afværge udsættelser af børnefamilier.

Udgangspunktet for hjælpen skal være, at familien bliver i deres bolig. Bor en familie for dyrt, må det imidlertid være muligt for kommunen med de redskaber, den har til rådighed, at hjælpe med at skaffe en billigere bolig.

SFI er i gang med en ny forskningsmæssig undersøgelse, som blandt andet skal give en vurdering af effekten af de initiativer, der hidtil er blevet gennemført for at forebygge udsættelse af lejere. Den nye SFI-undersøgelse skal også give ny viden om en række andre forhold, for eksempel om udsatte lejere har haft adgang til rådgivning om håndtering af privatøkonomi. Der bliver også en belysning af den effekt, som 450 timers reglen, starthjælpen og kontanthjælpsloftet har haft på antallet af udsættelser.

Undersøgelsen skal vise, hvor længe lejere, der indledes fogedsag mod, har boet i lejligheden. Og skal den vise, hvor ofte boligerne er blevet anvist af kommunen. Endelig skal undersøgelsen kortlægge udsatte lejerers indkomstforhold og samlede økonomiske situation både før og efter fogedsagen.

Den nye SFI-undersøgelse, som vi har resultaterne fra inden sommeren 2012, kommer til at give os en mere sikker viden om de faktorer, der ligger bag stig-

ningen i antallet af lejere, der bliver sat ud. Det er mit håb og min forventning, at vi dermed får et meget bedre udgangspunkt for at overveje yderligere initiativer.

Samrådsspørgsmål E

Vil ministeren sikre, at kommunerne får mulighed for og ret til at hjælpe med at betale husleje til personer, der er i fare for at blive udsat af deres bolig?

Svar:

Dernæst spørges der, om jeg vil sikre, at kommunerne får mulighed for og ret til at hjælpe med at betale husleje til personer, der er i fare for at blive udsat af deres bolig.

Reglerne om økonomisk støtte til betaling af husleje findes bl.a. i lov om individuel boligstøtte og i reglerne om hjælp i særlige tilfælde i lov om aktiv socialpolitik.

Disse regler hører under social- og integrationsministeren, som har oplyst følgende:

"Kommunerne har muligheder for at hjælpe med at undgå udsættelser.

Efter bestemmelserne om hjælp i særlige tilfælde i aktivloven, kan der ydes hjælp til enkeltudgifter, fx til en huslejerestance, hvis betaling af udgiften er helt afgørende for familiens livsførelse - som en udsættelsestrussel må siges at være.

Desuden kan der søges boligstøtte, hvilket kommunerne bør være opmærksomme på at vejlede om, da den tidligere SFI rapport om udsættelser viste, at en del udsættelsestruede slet ikke havde søgt boligstøtte.

Den tidligere regering gennemførte nogle initiativer – herunder også initiativer der skulle hjælpe borgere, der bliver nødt til at flytte, til at få en anden bolig.

Som led i initiativerne for at forhindre udsættelser blev bl.a. reglerne om boligstøtte ændret pr. 1. juni 2009.

Ændringerne betyder, at kommunalbestyrelsen ikke længere kan afslå lån til betaling af beboerindskud til udsættelsestruede lejere – uanset at ansøgeren ikke har afviklet forfalden gæld på et tidligere modtaget beboerindskudslån.

Ved samme lovændring blev kommunernes mulighed for at yde flyttehjælp efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik udvidet, således at der herefter kan ydes flyttehjælp ved flytning til en billigere bolig.

Formålet med denne ændring var at forbedre udsættelsestruede lejeres muligheder for at flytte til en billigere bolig, og dermed reducere risikoen for en udsættelse.

Udover mulighederne for at yde direkte økonomisk støtte er der iværksat en række yderligere initiativer på Social- og Integrationsministeriets område med henblik på at forhindre udsættelser.

Det drejer sig om:

- En fremrykket pligt for kommunerne til at vurdere behovet for hjælp i udsættelsessager med bl.a. børnefamilier
- En pligt for kommunerne til at overveje administration af pensionen ved gentagen misligholdelse af huslejebetalingen

Med de nugældende regler har kommunerne således både mulighed for og ret til at yde økonomisk støtte til udsættelsestruede lejere i en række situationer.”